

การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผล
การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2

Administrator's Administration according to Brahmavihara 4 with
the Effectiveness of Teacher's Performance in School under
Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2

Received: February 20, 2022
Revised: March 20, 2022
Accepted: March 21, 2022

สิริพร สิทธิศิริ¹, สามิตร อ่อนคง² และ พระครูพิจิตรศุภการ (มีสุข)³
Siriporn Sitthisiri, Samit Onkong and Phrakhru Pijit Supakarn
(4587siriporn@gmail.com)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 และ 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งจะได้จากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดจากการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลัก

^{1,2,3} หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Master of Education Programs Buddhist Education Administration Mahachulalongkornrajavidyalaya University

พรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.995 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบความสัมพันธ์ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 2. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

คำสำคัญ : การบริหาร, พรหมวิหาร 4, ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู

Abstract

The objectives of the thesis were aimed: 1) to study the administrator's administration under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 2 according to Brahnavihara 4 2) to study the effectiveness of teacher's performance in school under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 2 and 3) to study the relationship between administrator's administration according to Brahnavihara 4 and the effectiveness of teacher's performance in school under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 2. The sampling group employed for the quantitative research comprised working for their school under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 2 in 2021 chosen by Krejcie & Morgan and stratified sampling 338 personnel The research instrument was questionnaires

created by using the conceptual framework from the study of administrator's administration according to Brahmavihara 4 and the effectiveness of teacher's performance in school under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 2. The reliability of questionnaires was at 0.995. The statistics exploited for data analyses encompassed percentage, mean and standard deviation. T-test for relation was Pearson product-moment correlation.

The findings were as follows 1) The administrator's administration according to Brahmavihara 4 in the school under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 2 was overall at the high level. When considered in each aspect, it was found that Equanimity was at the highest level. 2) The effectiveness of teacher's performance in school under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 2 was overall at the medium level. When considered in each aspect, it was found that Morality and Ethics was at the highest level. And 3) The relation between administrator's administration according to Brahmavihara 4 and the effectiveness of teacher's performance in school under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 2 was overall in the positive direction at the high level.

Keywords: Administration, Brahmavihara 4, The effectiveness of Teacher's Performance

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 (ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, 2553) ได้กำหนดหลักการจัดการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 8 ว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปสำหรับประชาชนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2579 (สำนักงาน

เลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลงตามที่กล่าวมา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายเพื่อปฏิรูปการศึกษาให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการเร่งขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงและพัฒนามาตรฐานการศึกษา พัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยให้ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน มีส่วนร่วมจัดทำและประสานเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเร่งดำเนินการปฏิรูปสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

การปรับปรุงองค์กรให้มีประสิทธิภาพก็นับเป็นส่วนหนึ่งในการรองรับการปฏิรูปการศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงานไม่ใช่ความสำเร็จด้านใดด้านหนึ่ง แต่หมายถึงความสามารถขององค์กรในการดำเนินงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ก่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งตัวบุคคล และองค์กร เกิดความสามัคคีภายในองค์กร เกิดผลผลิตปริมาณมากคุณภาพสูง จะทำให้องค์กรพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้มาจากส่วนหนึ่งของสมาชิกที่มีความจงรักภักดี มีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร ซึ่งแสดงออกทั้งในด้านพฤติกรรมและจิตใจ เพื่อการทำงานและความพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างให้องค์กรมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า (พิสิฐ พูลสวัสดิ์, 2548)

การบริหารงานเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งของการบริหารเพราะเมื่อใดเลือกสรรคนที่มีความรู้ความสามารถเข้าทำงานแล้วเมื่อเวลาผ่านไปบรรดาความรู้ต่าง ๆ ก็ลดน้อยลงไปประกอบกับวิทยาการต่าง ๆ เจริญขึ้น รวมทั้งเทคนิคการทำงานได้เปลี่ยนไปเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบันและจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรในการทำงาน (กิตติมา ปรีดีติลล, 2551) การจัดการศึกษาจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาคือ บุคคลที่เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในระดับ

โรงเรียนภายใต้ข้อจำกัดเงื่อนไขของทรัพยากรนโยบายและตัดสินใจในระดับโรงเรียน ซึ่งการปกครองบุคลากรในโรงเรียนให้ได้ผลตามที่พึงปรารถนานั้น ประการหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคล นั่นคือ คุณธรรมหรือการมีหลักธรรมที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการศึกษาซึ่งได้แก่หลักธรรมในการครองตน ครองคน ครองงาน โดยหลักธรรมที่ผู้บริหารควรนำมาใช้เพื่อครองคนมีหลายประการ แต่หลักธรรมที่มีการนำไปใช้มากที่สุดได้แก่ หลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่นำไปปฏิบัติแล้วทำให้สังคมมีความสุข มีความรักซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย 4 ประการ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์, 2551) การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 หมายถึง การบริหารงานที่เป็นธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ หลักธรรมข้อนี้นับว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหาร ผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองที่จำเป็นจะต้องประพฤติปฏิบัติ มี 4 ประการ ดังนี้ 1. เมตตา ความรักใคร่ปรารถนาดี มีไมตรีต่อประชาชนหรือผู้ใต้ปกครอง กล่าวคือ ปรารถนาให้เขาเหล่านั้นมีความสุข 2. กรุณา ความสงสาร คือ ช่วยเหลือให้ประชาชนหรือผู้ใต้บังคับปกครองให้พ้นจากทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดปล่อยบำบัดความเดือดร้อนของปวงประชารวมถึงสัตว์ทั้งปวงด้วย 3. มุทิตา ความเบิกบานพลอยยินดี เมื่อประชาชนหรือผู้ใต้ปกครองประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานก็รู้สึกยินดีกับความสำเร็จเหล่านั้น 4. อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง คือ อันที่จะทำให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา กล่าวคือ มีจิตเรียบตรงที่เที่ยงธรรมดุตราชั่ง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง ไม่เข้าเติม เมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จทุกข์ พิจารณาเห็นกระกระทำของเขาเหล่านั้นตามหลักแห่งกรรม คือ การกระทำของเขาเอง ว่าเขาเป็นผู้กระทำขึ้นอันควรได้รับผลดีหรือชั่วสมควรแก่เหตุอันตนประกอบ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์, 2559)

ในฐานะที่ผู้วิจัยได้ดำรงตำแหน่งครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ผลการดำเนินงานเช่น ผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานกำหนดขึ้น รวมถึงการสร้างสรรค์พัฒนาผลงาน หรือกระบวนการปฏิบัติงาน ตามเป้าหมายที่ยากและท้าทายความสามารถของบุคลากรไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของประสิทธิผลการปฏิบัติงานเท่าที่ควร และบุคลากรในสถานศึกษาโดยภาพรวมขาดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้นโยบายที่เกี่ยวข้องของแต่ละระดับ และภารกิจตามนโยบายที่ 3 ด้านการพัฒนา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยพัฒนาให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีศักยภาพ คุณธรรม

จริยธรรม เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือและ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเขามามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา เพื่อยกระดับการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีอิสระนำไปสู่การกระจายอำนาจ 4 ด้าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2, 2562)

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อให้ครูในสถานศึกษามีความยอมรับและเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร และเพื่อนำผลจากการวิจัยมาบูรณาการร่วมกับการบริหารงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความรู้ เต็มความสามารถ ซึ่งจะส่งผลให้งานที่เกิดขึ้นในองค์กรนั้นมีประสิทธิผลที่ดี สร้างความพึงพอใจให้กับบุคลากรในองค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. รูปแบบวิจัย เป็นระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 338 คน ซึ่งได้มาจากตารางสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดของการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ซึ่งได้แบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามหลักของลิเคิร์ท (likert)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์กำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยของ Best ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยของ Best และขั้นตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

การบริหารงานตาม หลักพรหมวิหารของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านเมตตา	3.90	0.69	มาก
2. ด้านกรุณา	4.02	0.76	มาก
3. ด้านมุทิตา	3.90	0.69	มาก
4. ด้านอุเบกขา	4.09	0.73	มาก
โดยรวม	4.98	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ = 4.09) รองลงมา คือ ด้านกรุณา ($\bar{X}$ = 4.02) ส่วนด้านเมตตาและด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.90)

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถาน ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	3.44	0.62	ปานกลาง
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.07	0.63	ปานกลาง
ด้านการพัฒนาตนเอง	3.44	0.62	ปานกลาง
ด้านการทำงานเป็นทีม	3.28	0.65	ปานกลาง
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.98	0.72	มาก
โดยรวม	3.44	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับ

ปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.44$) ส่วนการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.07$)

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหารกับประสิทธิผล การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารของผู้บริหาร	ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา					
	การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	การจัดการเรียนการสอน	การพัฒนาตนเอง	การทำงานเป็นทีม	คุณธรรมและจริยธรรม	ผลรวมการปฏิบัติงาน
1. ด้านเมตตา	.800**	.815**	.801**	.822**	.533**	.838**
2. ด้านกรุณา	.826**	.800**	.779**	.809**	.492**	.823**
3. ด้านมุทิตา	.839**	.805**	.742**	.782**	.541**	.826**
4. ด้านอุเบกขา	.810**	.828**	.790**	.830**	.522	.840**
รวม	.851**	.843**	.808**	.842**	.541**	.864**

จากตารางที่ 3 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r=0.864$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกค่า

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวกมีค่าความสัมพันธ์ ($r=0.851$) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.800-0.839 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวกมีค่าความสัมพันธ์ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.800-0.828 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงและเป็นไปในทิศทางบวกมีค่าความสัมพันธ์ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันระดับค่อนข้างสูงและเป็นไปในทิศทางบวก มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.742-0.801 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวกมีค่าความสัมพันธ์ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.782-0.830 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางบวกมีค่าความสัมพันธ์ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางบวก มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ .493-.541 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษา การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกรุณา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเมตตาและด้านมูทิตา

ผลการศึกษา ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและการพัฒนาตนเอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการเรียนการสอน

ผลการศึกษา ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งทั้งนั้นเป็นเพราะหลักพรหมวิหาร 4 คือ หลักธรรมประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หากมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการทำงานย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่างๆ ดังนั้นจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการที่ผู้บริหารดำรงตนดีและปฏิบัติตามกฎระเบียบของการบริหารงานที่ดีของข้าราชการ โดยยึดหลักคุณธรรมมาเป็นแนวทางในการบริหารงาน เพื่อให้องค์กรดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เหล่านี้จึงทำให้ผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ รัชมณีนยา เหล็กเพชร (2559) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่าการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และสอดคล้องกับ วิณา คำคุ้ม (2561) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 ในจังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านมูทิตา ด้านเมตตา ด้านอุเบกขา และด้านกรุณา

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

จากการศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูในสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่าประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากครูได้รับมอบหมายงานไม่ตรงตามความสามารถ และบางโรงเรียนมีจำนวนครูน้อย ได้รับการงานเกินความเหมาะสม จึงทำให้ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานลดลง แต่ครูก็ยังต้องปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับสมรรถนะหลักของวิชาชีพครู ที่จะต้องปฏิบัติตามให้เกิดประโยชน์สูงสุดและส่งผลดีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ Kazu, Hilal (2016) ได้ศึกษามุมมองของคณาจารย์เกี่ยวกับประสิทธิผลของโครงการฝึกอบรมครูเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลการวิจัยพบว่า มุมมองของคณาจารย์เกี่ยวกับประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรมครูเพื่อยกระดับความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้รวบรวมไว้ภายใต้ 4 หัวข้อ หัวข้อต่างๆ ประกอบด้วย การครอบครองคุณลักษณะของผู้เรียนตลอดชีวิตของครูก่อนการให้บริการ วิธีที่ TTP สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการของโบลอยญา และจัดลำดับความสำคัญของการฝึกระหว่างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้งหมดนี้พวกเขาแนะนำให้ลดโควตาของโปรแกรมและสร้างมาตรฐานคุณภาพโดยการประเมินความสามารถของคณาจารย์ และสอดคล้องกับ โอไนท์ คำอาจ (2557) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกับความผูกพันต้ององค์กรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

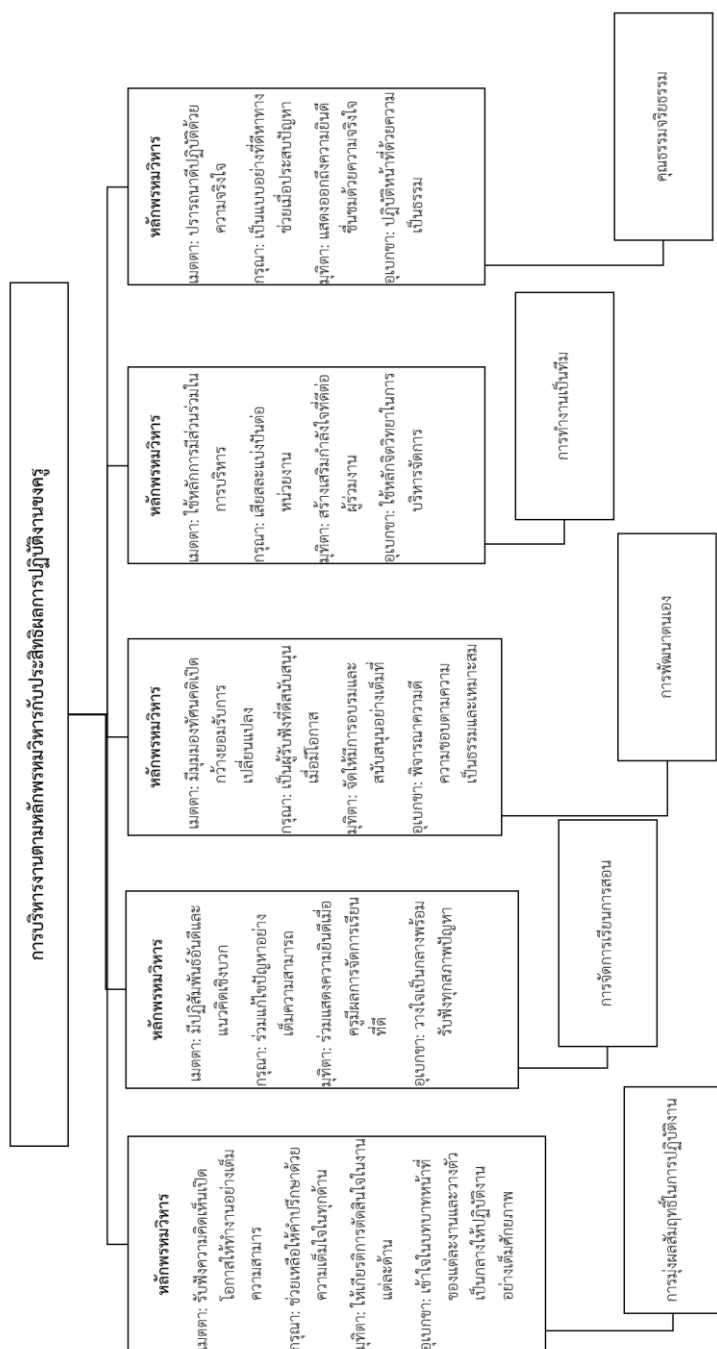
จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหาร ทางด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตาและด้านอุเบกขา อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ผู้บริหารยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงาน โดยอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงานที่ดีจึงเป็นผลให้มีการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในทางที่ดี เช่น พุดจาไพเราะ มีความปรารถนาดีต่อเพื่อนร่วมงาน คิดเชิงบวก มีความประพฤติที่เหมาะสม ดึงม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทุกคนในองค์กรได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การบริหารงานของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างสูงสุด อีกทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการพัฒนางานให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั้งด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ Mamat Rahmatullah (2016) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการเรียนรู้ ความสามารถของครู และการปฏิบัติงานของครูในมัธยมศึกษาชั้นวียะห์ที่ เซริง เมืองบันเตน ประเทศอินโดนีเซีย ในการศึกษาปัญหาคือปัจจัยจำกัด ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการเรียนรู้และความสามารถของครูในการปรับปรุงประสิทธิภาพของครู ผลการศึกษานี้ สรุปได้ว่า การเพิ่มประสิทธิภาพของครูสามารถทำได้เมื่อมีประสิทธิผลในการเรียนรู้ และความสามารถของครูในมัธยมศึกษาชั้นวียะห์ ครูที่มีผลงานดีเห็นได้จากกระบวนการเรียนรู้ประสิทธิผลและความสามารถของครู

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ได้องค์ความรู้ ดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำหลักพรหมวิหาร 4 ทาง พระพุทธศาสนา มาปฏิบัติร่วมกับการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จได้นั้น เพราะพรหมวิหาร 4 ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และคุณธรรมจริยธรรม

2. การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารทางการศึกษาและวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลหรือคุณภาพงานที่จะเกิดขึ้นแก่หน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่ดีขององค์กรต่อไป

แผนภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติ โดยจัดอบรมให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นสำคัญ เพื่อให้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่ดียิ่งขึ้น

1.2 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายและร่วมสนับสนุนการจัดอบรม ประชุมทางวิชาการ เพื่อสร้างเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น

1.3 หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา ควรร่วมกันสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้คุณภาพทางการศึกษามุ่งไปสู่การมีผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ส่วนใหญ่จะมีค่าเฉลี่ยในระดับที่มาก ผู้บริหารได้มีการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน จึงแนะนำให้มีการบริหารอย่างนี้ต่อไป

2.2 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองต่ำลงมา คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ในเรื่อง การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ อบรม สัมมนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ และการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย จึงเสนอแนะให้ทางเขตพื้นที่การศึกษาได้สร้างแรงจูงใจการอบรมและมีวิธีการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ครูได้มีการสนใจเข้าร่วมอบรมทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและการบริหารงานของผู้บริหารภายในสถานศึกษา

3.3 ควรทำการศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูภายในสถานศึกษา

รายการอ้างอิง

- กิตติมา ปรีดีติลก. (2551). *การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ : เอส.อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์จำกัด.
- พิสิฐ พูลสวัสดิ์. (2548). *วัฒนธรรมองค์การกับความผูกพันต่อสถานศึกษาครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาานครปฐม เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร : นครปฐม.
- รัศมีณันยา เหล็กเพชร. (2559). *การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : พระนครศรีอยุธยา.
- วีณา คำคุ้ม. (2561). *พฤติกรรมการบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิด เห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 ใน จังหวัดพังงา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. (2562). *รายงานผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2562*. นครศรีธรรมราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2554). *คู่มือบริหารงานวิชาการระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- อโนทัย คำอาจ. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกับความผูกพันต่อองค์กรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี : กาญจนบุรี.
- Kazu, Hilal; Demiralp, Demet. (2016). Faculty Members' Views on the Effectiveness of Teacher Training Programs to Upskill Life-Long Learning Competence. *Eurasian Journal of Educational Research*, 63(2016), 205 – 224.

Mamat Rahmatullah. (2016). The Relationship between Learning Effectiveness, Teacher Competence and Teachers Performance Madrasah Tsanawiyah at Serang, Banten, Indonesia. *Higher Education Studies*, 6(1), 169.